

Gar Vidzemes krastu: Ainaži-Dunte

Laiks: viss gads

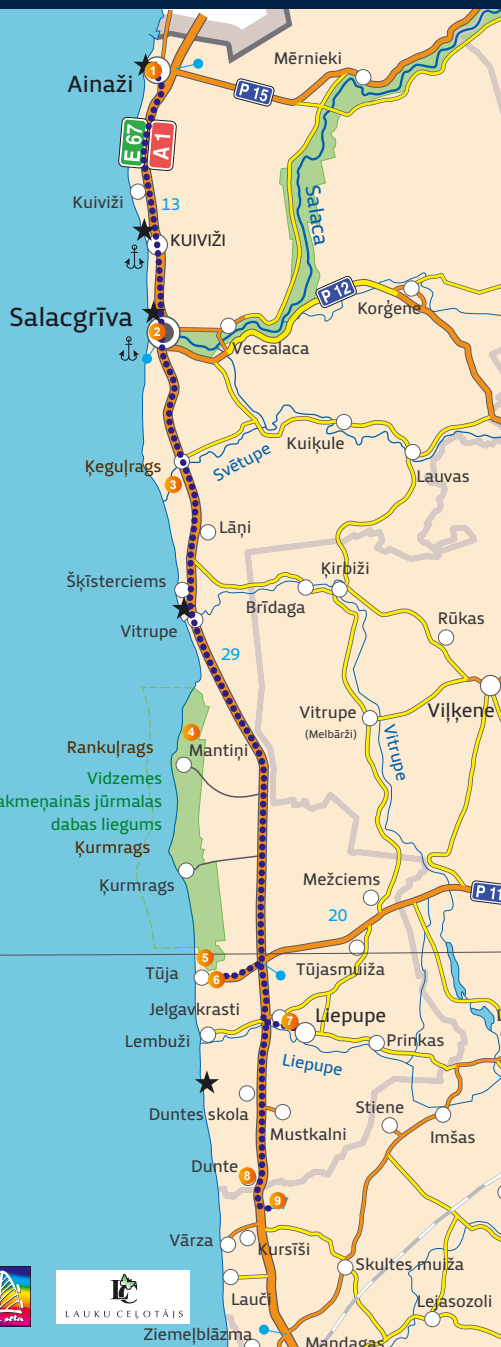
Aittālums no Rīgas: 115 km

Pieturas punkti: Ainaži, Kuiviži, Salacgrīva, Svētciems, Vitrupe, Mantiņi, Tūja, Dunte

Garums: 100 km

Aptuvenais laiks: 1 diena

Transporta veids: auto

Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta piekrastes teritorijā ietilpst divi dabas liegumi – Vidzemes akmeņainās jūrmalas dabas liegums un Randu plavas. Akmeņainās jūrmalas liegums ir ar dažāda izmēra laukakmeņiem klāts un nelieliem zemesragiem un līčiem izrotots krasta posms. Tā ir arī vienīgā vieta Latvijā, kur posmā starp Tūju un Vitrupes ieteku jūras viļņu iespaidā izveidojušies dažus metrus augsti devona perioda smilšakmens atsegumi. Randu plavu dabas liegums ir ar niedrēm un meldriem apaudzis piejūras plavu, lagūnu, dūņainu ezeriņu un smilšainu sēkļu mozaikas izraibināts Rīgas līča krasta posms starp Ainažiem un Kuivižiem. Tā ir ļoti nozīmīga ūdensputnu atpūtas un retu augu sugu dzīves vieta. Plavu iepazīšanai izveidots jauns putnu vērošanas tornis un dabas taka. Maršruts domāts tiem, kuriem vairāk patīk ceļot ar automašīnu, bet tajā pašā laikā ar kājām veikt nelielus radiālus pārgājienus tuvākajā apkārtnē.

- 1 Ainaži** – pilsēta izveidojusies sena lībiešu zvejnieku ciemata vietā. Apskates objekti: Ziemeļu mols, šaursliežu dzelzceļa stacijas ēka, Ainažu jūrskolas muzejs, blakus muzejam atrodas enkuru kolekcija un turpat netālu Ainažu bāka – vienīgā klasiskā šī rajona piekrastes bāka, Veides pils – iespaidīga un savdabīga no koka celta ēka iepretim Ainažu autoostai, Ainažu ugunsdzēsības muzejs, Randu plavu taka – ap 1,5 km gara taka ar putnu vērošanas torni Rīgas jūras līča krastā.
- 2 Salacgrīva** – Lielsalacas luterāņu baznīca – gotiskā stila baznīca celta 1853. gadā, Salacas pilskalns, Nēģu tači – Salacu augšpus Salacgrīvas šķērso trīs nēģu tači – senas nēģu ķeršanas ierīces – unikāls zvejas veids, Salacgrīvas muzejs. 1998. g. dibinātā muzeja ekspozīcija (Sila ielā 2) veltīta Salacgrīvas novadam un piekrastes zvejniecības tradīcijām.
- 3 Kempings Vējavas** – viena no retajām vietām Latvijā, kur, iepriekš vienojoties, var doties līdz jūras zvejai (1–2 cilvēki), bet vakaros vērot nēģu un citu zivju pagatavošanas procesu. Turpat apskatāms jaunuzceltais nēģu tacis uz Svētupes.
- 4 Veczemju klintis** – iespaidīgākā un krāšņākā smilšakmens klinšu grupa Vidzemes piekrastē. Viņņi te ir izveidojuši līdz 6 m augstu stāvkrastu, kur vairāku simtu metru garumā atsedzas sarkanas smilšakmens klintis ar seklām abraziņas alām, nišām, grotām un citiem veidojumiem. Netālu atrodas **Veczemu saimniecība**, kur Rīgas kinostudija uzņēmusi „Ilgo ceļu kāpās” un „Veco jūrnīka ligzdu”.
- 5 Tūjas mols un laivu steķi** – starp steķiem un Tūjas kļieģļu fabriku bija izveidots sliežu ceļš, pa kuru transportēja labākās kvalitātes kļieģelus. Pēckara gados „Dzeņu” krastā uzcēla zivju pārstrādes rūpnīcu, bet pāri steķiem – cauruli, pa kuru ar ventilatora palīdzību sūknēja zivis no kuģiem, kas bija piestājuši steķu galā.
- 6 Tūjas kļieģļu fabrika** – 1935. gadā Tūjā darbojās kļieģļu ceplis, kas ražošanā izmantoja apkārtnē esošās Devona perioda mālu iegulas. 1936. gadā uzsāka jaunās fabrikas celtniecību. Šeit ražoja arī augstas kvalitātes kļieģelus, ar kuriem tika apšūts arī Rīgas Pulvertornis. Tagad fabrikas vietā ir pamests grausts, kas redzams no Tūjas centra, ejot jūras virzienā.
- 7 Liepupes luterāņu baznīca** – dievnamam ir netradicionāls plānojums un izkārtojums: altāris atrodas vidū, bet kancele virs altāra. Baznīcai ir arī savdabīgs zvānu tornis ar 1634. g. lietu zvānu. Tagadējo koka interjeru veidojuši Rīgas amatniecības vidusskolas audzēkņi. Blakus baznīcai atrodas vecās baznīcas drupas un mācītājmuiža, kur 18. gs. nogalē par mājkolotāju strādājis Garlībs Merķelis, kurš Liepupē novēroto izmantojis savā nozīmīgajā darbā „Latvieši”.
- 8 Minhauzena muzejs** – atjaunotajā, ainavisko dīķu ieskaustajā Duntē muižas kungu mājā izvietotā muzeja ekspozīcija iepazīstina ar leģendārā fantasta un melu karaļa barona Minhauzena piedzīvojumiem un dzīves gaitām. Te apskatāma unikālā vaska figūru kolekcija. Mežā izveidots vairākus km garš taku tīkls, pa kuru var aiziet līdz jūrai. Taku malās izvietoti dažādi ar Minhauzena tematiku saistīti koka tēli. Muižu ieskauj parks ar dižozoliem.
- 9 Arņa Preisa un Ingrīdas Žagatas keramikas darbnīcas** – lieliska iespēja darboties pašiem un iegādāties podniecības izstrādājumus.

Izmantotie apraksti, foto un kartes ir pārpublicēti no *Lauku ceļotāja* oriģinālajiem maršrutiem (lejupielādējami elektroniski www.tures.celotajs.lv).

